

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKIO

Panu Ruoste
rehtori

050 576 8907
email panu.ruoste@lohja.fi
www.lukio.lohja.fi

**YLIOPPILASTUTKINTO-
LAUTAKUNNAN
YLEISET MÄÄRÄYKSET JA OHJEET**

www.ylioppilastutkinto.fi

LOHJAN LUKION AIKUISLINJA

Kimmo Mikkola
rehtori

050 523 0709
email kimmo.mikkola@lohja.fi
www.iltalukio.lohja.fi

ABI-INFO

KEVÄÄN 2019 YLIOPPILASTUTKINTO

Aikataulut kevään 2019 kirjoituksiin	2 - 3	Kokeiden arvostelu	16
Ilmoittautuminen ja tutkintomaksu	4	Luku- ja kirjoitushäiriön huomioon ottaminen ylioppilastutkinnossa	17
Ilmoittautuminen Wilman kautta (päivälukio)	5	Sairauden, vamman tai puoltolauseen huomioon ottaminen ylioppilastutkinnossa	18
Arvosanat / pistemäärät	6	Sairastuminen	19
Hajauttaminen ja osallistumisoikeus	6	Tulosten jakaminen (päivälukio)	19
Ylioppilastutkinto ja korotuskuulustelut	6	Ilmoittautumisen mitätöinti	19
Yleistä koetilaisuudesta	10	Ohje palohälytystilanteessa	20
Ainekohtaiset ohjeet	11	Liite	
Sähköisen kokeen ohjeet	12	Laskin ja taulukkokirja -ohje	
Pukeutuminen, kirjoitustarvikkeet yms.	14		
Vilppi ja tutkintojärjestyksen rikkominen	15		

Aikataulu kevään 2019 kirjoituksiin

	PÄIVÄLUKIO	AIKUISLINJA
erityisjärjestelyt	23.11.2018 mennessä	23.11.2018 mennessä
ilmoittautuminen	23.11.2018 mennessä Lohjan Yhteislyseon lukion toimistoon	23.11.2018 mennessä Lohjan lukion aikuislinjan toimistoon
valmentavat kurssit	katso päivälukion kurssitarjotin lukuvuosi 2018 - 2019	Ks. kurssitarjotin
I korotustenttikausi	25.2 -8.3.2019 ilmoittautuminen 18.12. mennessä	25.2 -8.3.2019 ilmoittautuminen 23.11. mennessä
YO – info (PAKOLLINEN)	ma 29.10.2018 klo 13.20 to 28.2.2019 klo 9.40	ma 5.11 klo 18 ma 4.3 klo 18
II korotustenttikausi	27.3 -18.4.2019 ilmoittautuminen 18.3.2019 mennessä (koskee keväällä valmistuvia)	1.4 -12.4.2019 ilmoittautuminen 18.3.2019 mennessä
s-merkintäpyyntö	30.4.2019 mennessä (koskee keväällä valmistuvia)	15.5.2019
ylioppilasjuhla	lauantai 1.6.2019 (aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin)	(Ilmoitetaan myöhemmin)
kevään tulokset	viimeistään 23. toukokuuta	viimeistään 23. toukokuuta
syksyn 2019 ylioppilaskirjoitukset	ilmoittauduttava viimeistään 5.6.2019	ilmoittauduttava viimeistään 5.6.2019
Alustavat tulokset	Näkyvät opiskelijan Wilmassa	Aikuislinjan rehtori
laskimet, taulukot ja sanakirjat tarkistettaviksi 2 päivää <u>ennen ko-</u> <u>etta.</u>	ti 12.3. latina ke 13.3. fysiikka pe 22.3. matematiikka ti 26.3. kemia, maantiede Kirjoita nimi / yo-aine teipillä laskimen ja taulukon kanteen, <u>oikeaan</u> <u>yläkulmaan</u> ja tuo Lohjan Yhteislyseon lukion opintotoimistoon.	ti 12.3. latina ke 13.3. fysiikka pe 22.3. matematiikka ti 26.3. kemia, maantiede Kirjoita nimi/kokelasnumero teipillä laskimen ja taulukon kanteen, <u>oikeaan</u> <u>yläkulmaan</u> ja tuo Aikuislinjan opinto- toimistoon.

Kevään 2019 koepäivät

Ylioppilaskokeet, Tennarin lukiosalissa (Rantapuisto 45, 08100 Lohja)

Koe alkaa klo 9.00. Kokeen kesto on kuusi tuntia, kokeesta saa poistua klo 12.00 jälkeen.

Oltava paikalla klo 8.15!

ti 12.3.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), <u>lukutaidon koe</u> suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
to 14.3.	vieras kieli, <u>lyhyt oppimäärä</u> englanti saksa ranska venäjä espanja italia latina
pe 15.3.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ma 18.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ke 20.3.	vieras kieli, <u>pitkä oppimäärä</u> englanti ranska espanja saksa venäjä
pe 22.3.	äidinkieli (suomi ja ruotsi), <u>kirjoitustaidon koe</u>
ti 26.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
to 28.3.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

---

Ilmoittautuminen ja tutkintomaksut

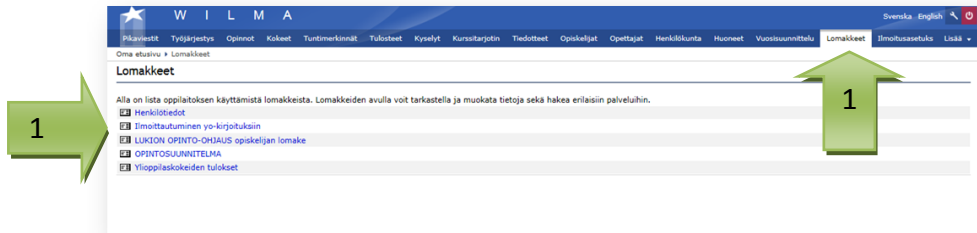
- ilmoittautuminen on **sitova**, ilmoitus on päivättävä ja allekirjoitettava
- henkilökohtaisesti tai valtakirjalla ilmoittautujan puolesta.
- **kirjoitusaineissa pakolliset kurssit on oltava opiskeltuna 5. jakson loppuun mennessä** (hylättyjä saa olla, mutta kokeessa on käytävä). Aineissa, joissa ei ole pakollisia kursseja, vähintään kaksi (2) kurssia on oltava opiskeltuna. Lyhyissä kielissä vähintään kolme (3) kurssia.
- perusmaksu **14,00 €** + koemaksut **28,00 €** jokaiselta kokeelta.
- **maksu pankkisiirrolla**, joka lähetetään kotiosoitteeseen ennen tutkintoa.

Ilmoittautuessasi tutkintoon olet velvollinen maksamaan ylioppilastutkintoon liittyvät maksut. Ylioppilastutkintotodistuksen saaminen edellyttää, että olet suorittanut tutkintomaksut.

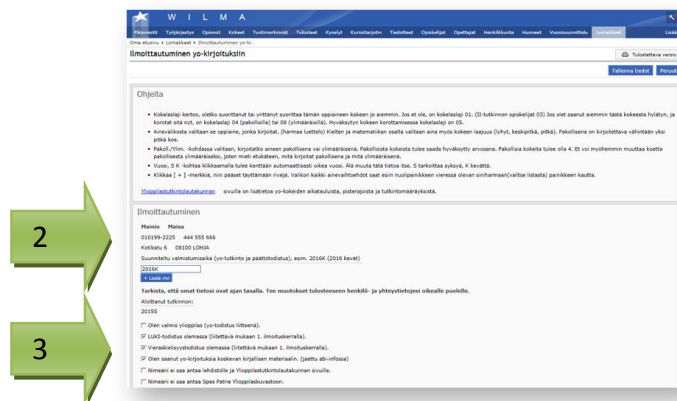
Ilmoittautuminen Wilman kautta (päivälukio)

Kirjoituksiin ilmoittaudutaan Wilma-käyttöliittymän kautta.

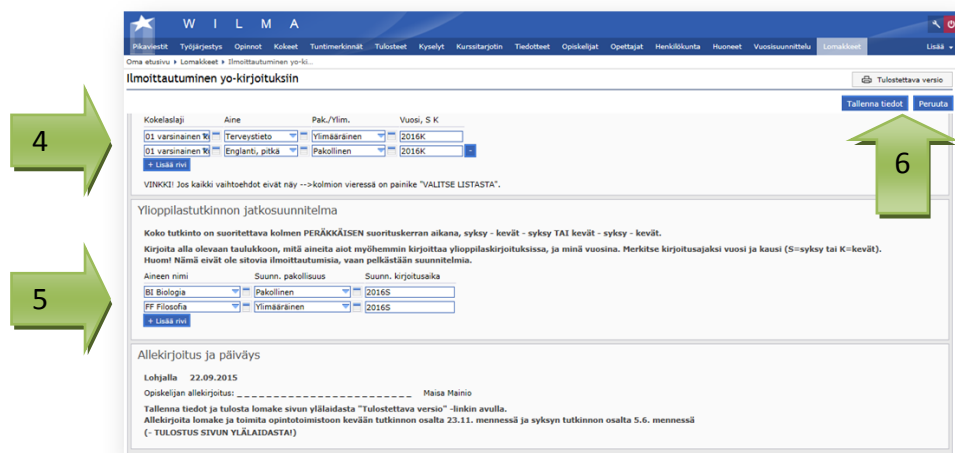
1. Valitse kohta *Lomakkeet* ja *Ilmoittautuminen yo-kirjoituksiin*.

2. Tarkista henkilötietosi (jos henkilötiedoissasi on muutoksia tee korjaukset tulostettuun versioon).
3. Rastita tarpeelliset tiedot (esim. LUKI - todistus jne.)

4. Täydennä *Kokelaslaji*, *Aine*, *Pak.* /*Ylim.* ja *Vuosi* -kenttiin aine mitä kirjoitat. Lisää ainerivejä saat *+Lisää rivi* painikkeella.
5. Täydennä myös hajautussuunnitelmasi *Ylioppilastutkimuksen jatkosuunnitelma*-kohtaan, jos olet hajauttaja.
6. Tallenna ja Tulosta - *Tulostettava versio* -toiminnalla (sivun oikea ylälaite). Ennen kuin tulostat, valitse *Tiedosto*-valikosta *Tulostuksen esikatselu...* ja pienennä tulostuksen kokoa niin kauan että se mahtuu yhdelle paperille.

7. Tuo tulostettu, allekirjoitettu lomake toimistoon 23.11. mennessä. Varaa tarkistamiseen hetki aikaa, lomaketta ei voi vain jättää. HUOM! Paperinen ilmoittautumislomake on pakollinen, pelkkä Wilmaan ilmoittautuminen ei riitä.

Arvosanat / pistemäärät

Laudatur	L	7
Eximia cum laude approbatur	E	6
Magna cum laude approbatur	M	5
Cum laude approbatur	C	4
Lubenter approbatur	B	3
Approbatur	A	2
Improbatur	I	0

Hajauttaminen ja osallistumisoikeus

Ylioppilastutkinnon voi suorittaa hajautettuna enintään kolmena (3) peräkkäisenä tutkintokertana. Kokeet järjestetään kahdesti (2) vuodessa ja molemmat tutkintokerrat ovat samanveroisia.

Kokelas voi osallistua yo-kokeisiin opiskeltuaan **asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit**. Osan yo-kokeista voi siis suorittaa jo lukion aikana. Jos kokelaalla ei ole osallistumisoikeutta jonkin aineen kokeeseen pakollisten kurssien puuttumisen vuoksi tai jos Ylioppilastutkintolautakunta hyväksyy kokeeseen ilmoittautumisen mitätöinnin painavan syyn perusteella, kokelas voi pyytää ainekohtaisen maksun palauttamista. Perusmaksu on kuitenkin aina maksettava.

Kirjoitusaineissa pakolliset kurssit on oltava opiskeltuna 3. jakson loppuun mennessä (hylättyjä saa olla, mutta kokeessa on käytävä).

Aineissa, joissa ei ole pakollisia kursseja, vähintään kaksi (2) kurssia on oltava opiskeltuna.

Lyhyissä kielissä vähintään kolme (3) kurssia.

Ylioppilastutkinto ja korotuskuulustelut

Pakolliset ja valinnaiset kokeet

Huom! Ota selvää ainekohtaisista muutoksista opettajaltasi!

Koetehtävät laaditaan oppiaineen **pakollisten ja syventävien** kurssien perusteella.

Kirjallisissa kokeissa on suoritettava pakollisena neljä (4) koetta:

- äidinkielen koe

valittava kolme kirjoitusainetta seuraavista

- toisen kotimaisen kielen koe
- vieraan kielen koe
- matematiikan koe ja
- ainereaalikoe (reaaliaine valitaan 1. tai 2. reaali päivän aineista).

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraassa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden tasoiset kokeet. Kokelaan on sisällytettävä tutkintoonsa **vähintään yksi vaativampi koe**.

Kirjoitettavan aineen taso ei ole sidottu aineen opiskelutasoon.

Näiden neljän (4) pakollisen kokeen lisäksi kokelaalla on oikeus suorittaa ylimääräisiä kokeita. Ylimääräisenä voi suorittaa kaikkia kokeita, joita ei ole valinnut pakollisiksi. Samaan **tutkintoon** voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa. Tutkintoa voi myöhemmin täydentää kokeilla, joihin ei ole aikaisemmin osallistunut. Tällöin voi suorittaa myös aikaisemmin kirjoittamansa oppiaineen eri tason kokeen. Jos kokelas on hylätty vaativammassa kokeessa, hän voi korvata sen lyhyemmän oppimäärän kokeella edellyttäen, että tutkintoon jää tällöin vähintään yksi vaativamman tason koe.

Kokelas, jonka äidinkieli on jokin muu kieli kuin suomi, ruotsi tai saame, voi korvata tutkinnossa pakollisen äidinkielen kokeen suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeella. Suomi/ruotsi toisena kielenä -koe suoritetaan äidinkielen kokeen toisena kirjoitus päivänä.

Reaaliaineen kokeissa ovat tehtävien määrät ja vastausten enimmäismäärät eri aineissa seuraavat:

Ensimmäinen reaali koepäivä

- ev.lut. uskonto / ort. uskonto / elämäkatsomustieto 9/5
- yhteiskuntaoppi 9/5
- kemia 11/7
- maantiede 9/5
- terveystieto 9/5

Toinen reaali koepäivä

- psykologia 9/5
- filosofia 9/5
- historia 9/5
- fysiikka 11/7
- biologia 11/7

Ilmoittautumisen yhteydessä tehty **valinta on sitova**, eikä siitä voi koetilanteessa poiketa. Hylättyä ylimääräistä koetta ei merkitä ylioppilastodistukseen. Hylätty pakollinen koe merkitään ylioppilastutkintotodistukseen, jos opiskelijan yo-tutkinto on hyväksytty kompensaaation seurauksena.

Kokelas voi suorittaa yhtenä **koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeen**, johon hän on etukäteen ilmoittautunut. Yhdellä tutkintokerralla kokelas voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta. Mikäli opiskelija hajauttaa tutkintonsa kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan, hän voi sisällyttää tutkintoonsa maksimissaan kuusi eri reaaliaineen koetta.

Uusinta ja korotukset

Hylätyn pakollisen kokeen saa uusia kahdesti (2) kokeita välittömästi seuraavien kolmen (3) ylioppilastutkinnon yhteydessä. Jollei kirjoituksia ole tässä ajassa hyväksytysti suoritettu, on kirjoituskokeet kokonaisuudessaan uusittava. Mikäli hylätty pakollinen koe on tullut kompensoiduksi tai hylätty arvosana on annettu ylimääräisessä kokeessa, koetta uusivaa kokelasta ei katsota hylätyn kokeen uusijaksi, vaan tutkinnon täydentäjäksi. Hylätyn pakollisen kokeen, joka on kompensoitu sekä hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi (2) kertaa ilman aikarajaa.

Hyväksytyt kokeen saa uusia vain kerran. Aikarajoitusta hyväksytyt kokeen korottamisella ei ole. Ylioppilastutkintoa voidaan myös jälkepäin täydentää ilman kokeiden lukumäärälle asetettavia rajoituksia. Hyväksytyt kokeen uusija tai tutkinnon täydentäjä saa erillisen todistuksen.

Kokelas saa hakea hallinto-oikeudelta valittamalla muutosta rehtorin päätökseen, jolla kokelaan katsotaan syyllistyneen ylioppilastutkintolain 11 §:ssä tarkoitettuun menettelyyn (Seuraamus vilpillisestä menettelystä ja järjestyksen rikkomisesta). Samoin kokelas saa hakea hallinto-oikeudelta valittamalla muutosta rehtorin päätökseen, jolla kokelaalta on evätty osallistumisoikeus ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen.

Ylioppilastutkintolautakunta voi erityisen painavasta syystä päättää, että kokelas voi tutkinnon suorittamisen ollessa vielä kesken aloittaa tutkinnon suorittamisen **kokonaisuudessaan** alusta. Oikeutta tulee hakea kirjallisesti lautakunnalta.

Kompensoiminen

Jos kokelas on hylätty yhdessä kokeessa, tutkintolautakunta voi hänet siitä huolimatta julistaa kirjallisessa kokeessa hyväksytyksi, jos se opiskelijan muiden kokeiden ja hänestä saatujen tietojen perusteella harkitsee hänet riittävän kypsäksi. Kompensointia suoritettaessa ei oteta huomioon kouluarvosanoja eikä sitä tarvitse koulun eikä kokelaan anoa. Kompensoinnista voi myös kieltäytyä. Kieltäytymisestä on jätettävä kirjallinen, allekirjoituksella varmennettu ilmoitus rehtorille. Hylätyt suoritukset on tason mukaan jaettu neljään (4) luokkaan, joista käytetään merkintöjä i+, i, i- ja i=.

Kustakin kokeesta annetaan kompensoitääniä seuraavasti:

arvosanat	kompensoitääni	
Laudatur	L	7
Eximia cum laude approbatur	E	6
Magna cum laude approbatur	M	5
Cum laude approbatur	C	4
Lubenter approbatur	B	3
Approbatur	A	2
Improbatur	I	0

Näin saadut kompensoitääni lasketaan yhteen, jolloin
 12 ääntä kompensoi suorituksen i+
 14 ääntä kompensoi suorituksen i
 16 ääntä kompensoi suorituksen i-
 18 ääntä kompensoi suorituksen i=

Lääkärintodistus ja puoltolauseet

Jos kokelaan suoritukseen on vaikuttanut haitallisesti suorituskykyä tilapäisesti heikentävä sairaus tai muu vastaava seikka, lukion tulee lähettää lautakunnalle kokeeseen tai hänen huoltajansa jättämä lääkärintodistus sairaudesta, lukitodistus, selvitys vieraskielisyydestä tai muu asiaa selvittävä puoltolause. Todistuksesta tulee riittävän selvästi käydä ilmi sairauden laatu ja vaikeus sekä ajankohta. Muista kirjoituksen tuloksiin haitallisesti vaikuttavista seikoista on vastaavasti annettava riittävän yksityiskohtainen selvitys.

Lukihäiriölausunto on tehtävä erityisopettajan kautta, ylioppilastutkintolautakunnan hyväksymälle sähköiselle lomakkeelle, kirjoitettuna jo ilmoittautumisen yhteydessä. Sähköinen järjestelmä. (katso selvitys jäljempänä).

Pakottavan esteen sattuessa ota välittömästi yhteys rehtoriin.

päivälukiolaiset Panu Ruoste, puh. 050 576 8907

aikuislinjalaiset Kimmo Mikkola, puh. 050 523 0709

Rehtorilla on oikeus järjestää koe pakottavassa tapauksessa esim. sairaalassa.

Vieraskielisyyden huomioonottaminen ylioppilastutkinnossa

Jos kokelas on vieraskielinen ja hän haluaa, että tämä otetaan huomioon arvostelussa, tulee hänen hankkia selvitys vieraskielisyydestä ja toimittaa se lukiolle. Selvitys toimii puoltolauseena, mutta haluttaessa siihen voi liittää lisäselvityksiä vieraskielisyyden asteesta tai vieraskielisyyden vaikutuksesta kokelaan koulumenestykseen.

Erytisopettaja täyttää lomakkeen kokelaan kanssa sähköisessä asiointipalvelussa. Vieraskielisyys selvityksestä tulee käydä ilmi, millä perusteilla kokelaan voidaan katsoa olevan vieraskielinen. Lisäksi sen tulee sisältää äidinkielen opettajan tai suomi toisena kielenä -opettajan sekä jonkin reaaliaineen opettajan arvio siitä, missä määrin vieraskielisyys on vaikuttanut kokelaan koulumenestykseen.

Selvitys toimitetaan lautakuntaan kokelaan osallistuessa ensimmäisen kerran ylioppilastutkintoon.

Arvosanan nostamista harkittaessa otetaan huomioon kokelaan arvioitu vieraskielisyyden aste sekä hänen saamansa pistemäärä ja seuraavan arvosanan alarajan välinen piste-ero. Arvosanan muutos on mahdollinen yhdessä kokeessa, mutta vain silloin, kun pistemäärä on riittävän lähellä ylempää arvosanaa.

Selvitys vieraskielisyydestä käsitellään lautakunnassa joka kerta, kun kokelas osallistuu tutkinnon kokeisiin.

Korotustentit

Yo-kirjoitusten lisäksi koulussa toimeenpannaan kirjoitusten yhteydessä eri aineissa ns. korotustentit. Tentit ovat opiskelijalle vapaaehtoisia. Arvostelussa noudatetaan lukion yleisiä arvosteluperiaatteita. Hyväksytyt suoritukset edellyttävät vähintään arvosanaa viisi (5).

Ennen kirjoituksia tai kirjoitusten jälkeen opiskelija voi osallistua aineen oppimäärän korotukseen – ilmoittautuminen katso sivun 2 taulukkoa. Ilmoittautumislomakkeita korotustenttiin on kirjastossa (päivälukio). Korotustentti pidetään sen oppimäärän pohjalta, jonka opiskelija on koulussa opiskellut. Tentin perusteella voidaan opiskelijan päättöarvosanaa korottaa, mutta ei laskea. Tenttiä ei ilman erityisperusteita saa uusia.

S-merkintäpyyntö (päivälukio)

Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Tämä valinta on sitova ja tehdään ennen päättöarviointia.

S-merkinnällä opiskelija voi vaikuttaa päättöarvioinnin keskiarvoon.

S-merkintäpyyntölomake jaetaan kokelaille abi-infossa (tammikuussa keväällä valmistuvat ja elokuussa syksyllä valmistuvat).

Ylioppilastutkintotodistus

Niille kokelaille, jotka on hyväksytyt pakollisissa kokeissa ja jotka saavat lukion päättötodistuksen tai vastaavan todistuksen ammatillisen tutkinnon tai yhdistelmäopintojen suorittamisesta, ylioppilastutkintolautakunta antaa ylioppilastutkintotodistuksen.

Ylioppilastutkintotodistuksen saaminen edellyttää, että olet suorittanut tutkintomaksut.

 Yleistä koetilaisuudesta

Kuvallinen henkilötodistus	Kokelaalla on oltava kuvallinen henkilötodistus mukanaan. Henkilöllisyys tarkistetaan kun kokelaat ovat omilla paikoillaan ennen kokeen alkua. Hyväksytyjä henkilötodistuksia ovat kuvallinen henkilökortti (poliisin myöntämä), ajokortti tai passi.
Järjestäytyminen, myöhästyminen ja poistuminen	Ole paikalla kokeessa viimeistään klo 8.15 . Tällöin alkaa järjestäytyminen. Kokeisiin on laadittu istumajärjestykset – valvojat ohjaavat kunkin kokelaan omalle paikalleen. Kokeesta ei saa poistua ennen klo 12.00 . Koeaika on tasan kuusi (6) tuntia pöytäkirjaan merkitystä alkamisajankohdasta. Koeajan päättyessä kokelaiden on päätettävä kokeensa, vaikka tehtävät jäisivätkin kesken. Yliaikaa ei sallita, joten ajan seuraaminen on tärkeää. Jos kirjoittaa kaksi ylimääräistä kieltä, koeaika on kahdeksan (8) tuntia. Vältä meluamista kun poistut kokeesta!
Kirjoituspaikka	Tennarin lukiosali, Rantapuisto 45, kulku 2. kerroksen ja katsomon kautta.
Luonnospaperit	Kokelas voi käyttää koepaperia vastauksen luonnosteluun. Kaikki kokelaan digitaalisessa kokeessa käyttämät koepaperit tulkitaan luonnoksiksi.
Omat välineet	Opiskelijan tulee itse ottaa mukaan oma tietokone, laturi, kuulokkeet ja tarvittaessa RJ45-adaptteri (langallista verkkoa varten). Huom! Ei langattomia laitteita!
Laskimet	Matematiikan, kemian, maantieteen ja fysiikan kokeessa saa käyttää yhtä tai useampaa laskinta syksyn 2020 kokeeseen saakka (syksy 2020 mukaan lukien). Kaikki funktio-, graafiset ja symboliset laskimet ovat sallittuja. Kokelaan on tyhjennettävä laskimen muisti ennen koetta, ja hänen on kirjoitettava tyhjennysohje erilliselle lomakkeelle. Epäselvissä tapauksissa laskinta ei hyväksytä. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä. Kokeen aikana laskinta ei saa lainata toiselta kokelaalta. Koulu voi kuitenkin lainata laskimen, jos kokelaan laskin menee epäkuntoon. Taulukkokirja ja laskin (laskimet) tuodaan lukiolle tarkistettaviksi koulun määräämänä ajankohtana. Tarkistettu taulukkokirja tuodaan koulun toimesta koetilaan, jossa kokelas voi ottaa sen käyttöönsä kokeen alussa. Tuodessaan laskinta lukiolle tarkistettavaksi, kokelas merkitse kansliasta saatavan lomakkeeseen nimensä. Lomake ja tarkistettu laskin tuodaan yhdessä muovitaskussa koulun toimesta koetilaan. Päätettyään A-osan YO-kokeessa, kokelas voi hakea itselleen laskimen valvojan vieressä olevalta pöydältä.
Taulukkokirjat	Matematiikan, kemian, maantieteen ja fysiikan kokeessa sallitaan syksyn 2020 kokeeseen saakka seuraavien taulukkokirjojen käyttö: - MAOL: MAOL-taulukot, Otava, sekä vastaava ruotsinno - Ranta - Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY. Kokeissa saa käyttää samanaikaisesti kumpaakin taulukkokirjaa.
Muut apuvälineet	Latinan kielen kokeessa on sanakirjojen käyttö sallittua. Kokeessa saa käyttää seuraavia sanakirjoja: Streng, Latinalais-suomalainen sanakirja; Heikel, Latinalais-suomalainen sanakirja; Salmi - Linkomies, Latinalais-suomalainen sanakirja; Cavallin, Latinskt skol-lexikon Heikel, Latinsk-svensk ordbok; Salenius, Latinsk-svensk ordbok; Ahlberg - Lundqvist-Sörbom, Latinsk - svensk ordbok; Pitkäranta, Suomi-latina-suomi -sanakirja. Kokeessa käytettäväksi tarkoitetut sanakirjat on jätettävä viimeistään päivää ennen koetta rehtorille tai hänen määräämälleen opettajalle tarkastettavaksi.

Ainekohtaiset ohjeet

Yleistä

Kaikissa kokeissa on luettava huolellisesti kysymykset ja kirjoitettava asiasta, ei asian vierestä. Suunnittele vastauksesi. Huomioi erityisesti vaihtoehtotehtävät.

Vastauksia voi luonnostella suttupaperille. Lisää luonnospapereita saa ykkösvalvojalta. Kokeesta poistuttaessa on kaikki paperit palautettava.

Kokeesta poistuttaessa ilmoittaudut valvojalle no 1 palauttamalla kokeen (matematiikka), USB muistin ja kontrollilomakkeen. Poistumisaika merkitään koepöytäkirjaan.

ÄIDINKIELI

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaksiosainen. Kokelaan on osallistuttava sekä **lukutaidon kokeeseen** että **kirjoitustaidon kokeeseen**. Molemmat kokeet otetaan huomioon lopullista arvosanaa määrättäessä, ja molemmista kokeista vaaditaan suoritus hyväksytyyn arvosanaan.

Lukutaidon kokeessa vastataan yhteensä kahteen tehtävään. Yksittäinen tehtävänanto voi olla yksi- tai kaksiosainen. Yksiosainen tehtävä edellyttää yhtenäisen pidemmän tekstin tuottamista ja kaksiosainen kahden lyhyemmän tekstin tuottamista. Vastausten suositeltavat pituudet ilmoitetaan tehtävänannon yhteydessä. Vastaustilassa on käytössä merkkimäärälaskuri, joka ilmoittaa käytetyt merkit. Vastaustilaa ei kuitenkaan ole rajattu tiettyyn merkkimäärään. Lukutaidon kokeessa vastaustekstiä ei otsikoida.

Kirjoitustaidon kokeessa tehtävänä on tuottaa pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti aineistojen avulla. Kokelas valitsee 5-7 aiheesta yhden, täsmentää tai rajaa näkökulmansa ja kirjoittaa tekstin teemaan liittyviä aineistoja hyödyntäen. Kokelaan on käytettävä vähintään kahta aineistoa omassa tekstissään. Teksti otsikoidaan valitun näkökulman mukaisesti. Tekstin sopiva pituus on noin 6 000 merkkiä ilman sanavälejä laskettuna. Tämä merkkimäärä ei kuitenkaan ole normi vaan suositus. Vastaustilassa on käytössä merkkimäärälaskuri, mutta vastaustilaa ei rajoiteta.

REAALI

Reaaliaineen koe rakentuu tehtävyytensä ja vaativuustasoltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Osa tehtävistä voi olla pakollisia. Tehtävissä voi olla oheismateriaalina esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita, videoita tai äänitallenteita.

KIELET

Kokelas voi valita, missä järjestyksessä hän suorittaa koetehtävät. Noudata tehtävien vastausohjeita. Niistä ei saa missään tapauksessa poiketa esim. vastauskielen osalta. (Tavoitekielellä = ko. oppiaineen kielellä vai opetuskielellä = suomeksi) Tehtävänannossa on suorituksen pituutta saatettu rajoittaa. Vastauksen pituus laskeaan merkkeinä. Koejärjestelmä laskee vastauksen merkkimäärän automaattisesti. Kaikki tehtävän osiot tulee suorittaa, ellei vaihtoehtoisuutta ole erikseen ilmoitettu ohjeistuksessa. Kuuntelu: Lue ohjeet ja tehtävä huolella ennen kuin painat play-nappia.

Latinan kielen kokeessa on sanakirjojen käyttö sallittua. Kokeessa käytettäviksi tarkoitetut sanakirjat on jätettävä viimeistään päivää ennen koetta tarkastettavaksi.

MATEMATIIKKA

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on 13 tehtävää. Kokelas saa vastata kummassakin kokeessa enintään 10 tehtävään.

Tehtävien maksimipistemäärä on 12. Pisteet annetaan kokonaislukuina. Kokeen enimmäispistemäärä on 120. Koetehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja. Tarvittaessa aineistot voidaan antaa erillisinä tiedostoina tehtävän ratkaisuun soveltuviksi arvioitujen ohjelmien tiedostomuodoilla. Jokaisen tiedoston yhteydessä voidaan ker-

toa, millä ohjelmalla se on tarkoitettu avattavaksi. Kokelas valitsee itse, millä koejärjestelmän ohjelmista hän käsittelee kyseistä aineistoa.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu edelleen kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Alla olevaan taulukkoon on merkitty, kuinka monta tehtävää kussakin osassa annetaan, kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa.

Osa	Tehtäviä annetaan	Kokelas vastaa
A	4	4
B1	5	3
B2	4	3

Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia muuten koejärjestelmään sisältyviä ohjelmia:

- LibreOffice Calc
- wxMaxima
- Texas Instruments TI-Nspire CAS
- Casio ClassPad Manager
- Logger Pro
- Geogebra
- 4f Vihko.

Sähköisen kokeen ohjeet

Jokaisella kokelaalla on oltava oma päätelaitteensa. Kokelas vastaa siitä, että hänellä on kokeessa YTL:n vaatimusten mukainen päätelaite, joka on yhteensopiva YTL:n ohjelmiston kanssa.

Kokelas vastaa myös siitä, että hänellä on kokeessa päätelaitteen kanssa yhteensopivat, riittävän laadukkaat **kuulokkeet**. Kuulokkeet on valittava siten, että niistä kuunneltavat äänet kuuluvat mahdollisimman vaimeasti ympäristöön. Kokeen valvoijilla on oikeus estää häiritsevien kuulokkeiden käyttö. Lukion rehtori voi tarvittaessa vaatia, että kuulokkeet tarkistetaan etukäteen. **Ei langattomia laitteita!**

Toimenpiteet kokeen alussa

Saavuttuaan koetilaa kokelaat liittävät koneensa **sähkönsyöttöön**. Kaikki päätelaitteet on liitettävä sähkönsyöttöön. Kokeen aloittaminen päätelaitteen akkuvirran avulla **ei ole sallittua**, koska liitosten tekeminen myöhemmin kokeen aikana tuo koesaliin tarpeetonta häiriötä. **Kuulokkeet** liitetään **päätelaitteeseen**. Kokelaat liittävät päätelaitteensa **verkkoon**.

Tämän jälkeen kokelaat käynnistävät päätelaitteensa USB- muisteilta. Kokelaan on osattava käynnistää oma laitteensa. Valvojat tai muut rehtorin hyväksymät henkilöt voivat avustaa kokelasta päätelaitteen käynnistämisessä. Seuraavaksi kokelaat ajavat päätelaitteissaan koeympäristön äänitestin. Valvojat tai muut rehtorin hyväksymät henkilöt voivat avustaa kokelasta äänilaitteiden säädössä.

Äänitestin jälkeen kokelaat syöttävät koejärjestelmään **etu- ja sukunimensä** sekä **henkilötunnuksensa** ja jäävät odottamaan tunnistamista.

Toimenpiteitä kokeen aikana

Koetilanteessa näytön oikeassa ylänurkassa on:

- Kysymysmerkkisymboli (ohjeita ja ohjevideoita)
- Kameran kuva (kuvakaappaus)
- Kuulokkeiden kuva (äänitesti)
- Lukko (näytön pimentäminen paikalta poistumisen ajaksi)

Käyttäessäsi sovelluksia, **muista tehdä välitallennuksia** kokeen aikana.

Toimenpiteet kokeen lopussa

Kokeen päättyessä muista **Päättää koe.**

Päätettyään kokeen suorittamisen kokelas poistuu koejärjestelmästä painamalla selaimesta ”päättää koe painiketta” ja sammuttaa päätelaitteensa. Kokelas irrottaa USB- muistin päätelaitteestaan ja toimittaa sen valvojalle. Kokelas luovuttaa valvojalle mahdolliset paperille tekemänsä luonnokset.

Pukeutuminen, kirjoitustarvikkeet, eväät, kännykät

HUOM. Pukeudu mukavasti ja lämpimästi.

Päällysvaatteet ja laukut on jätettävä katsomoon (rahaa ja arvoesineitä ym. vastaavaa ei saa jättää käytävätilojen naulakoihin). Kirjoitussaliin ei saa tulla ulkojalkeissa.

Mitään papereita, laukkuja, eväskääreitä tai ylimääräistä tavaraa ei saa tuoda kirjoitussaliin.

Mukana saa olla vain riittävät kirjoitusvälineet (lyijykyniä, pyyhekumeja, viivoittimia, **harpeja**, teroittimia, muste- tai kuulakärkikyniä) sekä eväät. Optiset lomakkeet saa täyttää vain sopivan pehmeällä lyijykynällä (HB tai no 2). Värikyniä saa käyttää (**ei punaista väriä**) selventämään mahd. kuvioita reaalikokeessa ja matematiikassa. Muista varata em. kirjoitusvälineet mukaasi! Koulu ei jaa niitä kokelaille.

Pakkaa eväät (esim. läpinäkyvissä rasioissa) läpinäkyviin muovipusseihin, jotka koulu hankkii. Hedelmät, esim. appelsiinit on kuorittava valmiiksi, poista eväistä käärepaperit, jätä penaalit laukkuihin jne., juomat kätevästi käytettäviin astioihin, joissa ei ole etikettejä.

Matkapuhelimien, kellojen ja muiden teknisten laitteiden tuominen koesaliin on ehdottomasti kielletty. Älä ota niitä mukaan koetilaisuuksiin. Koulu ei vastaa niiden säilyttämisestä kokeiden aikana.

Taulukot, laskimet ja latinan sanakirjat on tuotava kaksi (2) päivää aikaisemmin kouluun tarkistettavaksi (opintotoimistoon). Nimitiedot ja kokelasnumero teipataan **oikeaan yläkulmaan**. Kirjat ja laskimet jaetaan koetilaisuuden alussa. Koetilaisuudessa **ei saa lainata mitään toiselta kokelaalta**.

WC -käynnit

Jos sinulla on tarve mennä WC:hen, nouse ylös ja kävele WC-valvojan luokse. Valvoja osoittaa sinulle oman WC-tilan. Vain yksi kokelas vuorollaan voi käydä WC:ssä.

Jos valvoja ei ole paikalla, ET saa lähteä liikkeelle.

PIMENNÄ NÄYTTÖ PAIKALTA POISTUMISEN AJAKSI!

Vilppi ja tutkintojärjestyksen rikkominen

Kokelaan on pimennettävä näyttö, jos hän poistuu tilapäisesti paikaltaan, jotta hänen käyttämäänsä päätelaitteen näyttöä ei voi lukea. Kokelaan tulee varmistua, ettei hänellä ole mukana mitään luvatonta.

Koevilppi tai sen yritys merkitsee tilapäistä osallistumisoikeuden menetystä. Vilppi ja tutkintojärjestyksen rikkominen liittyvät lähinnä yksittäiseen kokelaaseen itseensä. Digitaalisen tutkinnon toimeenpanoon kohdistuvat häiritsemiset voivat puolestaan kohdistua suureenkin kokelasjoukkoon. Digitaalisen kokeen koetilaisuuden häirinnän yhteydessä tulee siten sovellettavaksi rikoslaki (39/1889) mahdollisine sakon ja vankeuden uhkineen. Lisäksi tulevat sovellettavaksi vahingonkorvausvelvollisuus ja rikosperusteinen menettämisseuraamus.

Digitaalisen kokeen koetilaisuuden häirintä voidaan määritellä rikoslaissa tapauksesta riippuen esimerkiksi datavahingonteoksi, tietoliikenteen häirinnäksi, tietojärjestelmän häirinnäksi, tietomurroksi, vaaran aiheuttamiseksi tietojenkäsittelylle tai viestintäsalaisuuden loukkaukseksi. Kaikista edellä mainitun kaltaisista tahallisista digitaalisen kokeen koetilaisuuden häiritsemisepäilyistä on tehtävä rikosilmoitus poliisille.

Koetilanteessa on sallittua käyttää ainoastaan koetehtävissä annettua aineistoa ja muita koejärjestelmässä valmiina olevia kokelaan käyttöön tarkoitettuja ohjelmistoja ja aineistoja (esim. käyttöohjeet, taulukkoaineistot). Muiden aineistojen käyttö tai käytön yritys katsotaan vilpilliseksi menettelyksi. Kokelas ei saa kokeen aikana olla yhteydessä muihin tahoihin valvojia lukuun ottamatta. Yhteys tai yritys yhteyden ottamiseksi katsotaan vilpilliseksi menettelyksi. Kokelaan koneen näytön näyttäminen toiselle kokelaalle katsotaan myös yritykseksi yhteyden ottamiseen.

Kokelas, joka syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä tai muutoin törkeästi rikkoo järjestystä, menettää oikeutensa osallistua kokeisiin kyseisenä tutkintokertana. Kokeet, joihin kokelas on samalla tutkintokerralla ilmoittautunut, katsotaan hylätyiksi. (L 672/2005,11 §)

*Rehtorin päätökseen, jossa kokelaan on katsottu syyllistyneen vilpilliseen tekkoon tai törkeästi rikkoneen tutkintojärjestystä, saa hakea valittamalla muu-
tosta hallinto-oikeudelta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta. (25 §)*

Kokeiden arvostelu

Kokeet arvostellaan koulussa **alustavasti** ja lopullisesti YTL:ssä. Alustavat pisteet tulevat näkyviin opiskelijan Wilmaan kohtaan tulosteet.

Tarkistuspyynnöt

Jos jokin lautakunnan ilmoittama koetulos vaikuttaa virheelliseltä, rehtori tai asianomaisen aineen opettaja voi esittää tarkistuspyynnön lautakunnalle joko puhelimitse tai kirjeitse.

Tarkistusarvostelu

Tulosten saavuttua kouluun kokelaan on mahdollista opettajan tai rehtorin välityksellä saada tietää suorituksensa arvostelua koskevat perusteet. Jos kokelas, alaikäisen kokelaan huoltaja tai opettaja esitetystä perusteissa huolimatta on tyytymätön kokeen arvosteluun, hän voi hakea lautakunnalta tarkistusarvostelun toimittamista. Hakemus tulee tehdä lukion rehtorille 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. Hakemuksesta tulee ilmetä, mitä koetta ja kokeen osaa pyyntö koskee, sekä kokelaan nimi, lukio, jossa hän on kokeen suorittanut, kokelaan osoite ja pankkiyhteys.

Opetusministeriö vahvistaa maksun, joka peritään tarkistusarvostelun suorittamisesta. Hakemuksen jättäessään hakijan tulee esittää rehtorille tosite maksun suorittamisesta lautakunnan tilille. Lautakunta palauttaa maksun sen suorittajalle, jos tarkistus johtaa arvosanan korottamiseen.

Tulokset

Lautakunta lähettää tutkintotulokset heti niiden valmistuttua kaikille lukioille yhtä aikaa. Tulokset tulevat näkyviin opiskelijan Wilmaan.

Ylioppilastutkintotodistus

Niille kokelaille, jotka on hyväksytty pakollisissa kokeissa ja jotka saavat lukion päättötodistuksen tai vastaavan todistuksen ammatillisen tutkinnon tai yhdistelmäopintojen suorittamisesta, lautakunta antaa ylioppilastutkintotodistuksen. Todistus annetaan sinä tutkintokertana, jona kaikki pakolliset kokeet on hyväksytysti suoritettu.

Muuta muistettavaa

Opiskelija voi kieltää ylioppilastutkintolautakuntaa antamasta nimeään lehdistölle. Kielto on opiskelijan allekirjoitettava. Samoin voi kieltää koulua antamasta nimeä paikallislehdistölle. Muista merkitä julkaisukiello/-kiellot Wilmaan ilmoittautuessa.

Ylioppilastutkintolautakunnan ohjeet löytyvät internetistä osoitteessa:
www.ylioppilastutkinto.fi

Luku- ja kirjoitushäiriön huomioon ottaminen ylioppilastutkinnossa

---

Lue tarkemmat ohjeet YTL:n sivulta.

Ylioppilastutkintolautakunta luokittelee lukihäiriön vaikeusasteen neliportaisella asteikolla: ei häiriötä, lievä häiriö, keskivaikea häiriö ja vaikea häiriö. Jos lukihäiriö on keskivaikea tai vaikea, kokelas saa hakea koetilanteen erityisjärjestelyjä. Jos kokelaan lukihäiriö on lievä, hän osallistuu ylioppilastutkinnon kokeisiin ilman erityisjärjestelyjä.

Jos lukihäiriön on keskivaikea tai vaikea, häiriö otetaan ylioppilastutkinnossa huomioon ensisijaisesti koetilanteen erityisjärjestelyin. Tavoitteena on, että lukihäiriöistä kokelasta autetaan erityisjärjestelyillä eikä arvosanamuutoksella. Jos kokelas, jolle on myönnetty erityisjärjestelyjä, on niistä huolimatta tullut hylätyksi jossakin tai joissakin kokeissa, voidaan lukihäiriölausunto ottaa jälkikäteen huomioon myös lopullista arvosanaa määrättäessä.

Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta, hänen on neuvoteltava tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamismahdollisuuksista lukion erityisopettajan ja rehtorin kanssa. Erityisopettajalta saat ohjeet tarvittavista lausunnoista.

Kokelaan tutkintotodistukseen ei tule merkintää lukitodistuksesta eikä tämän määräyksen mukaisista erityisjärjestelyistä.

Koetilanteen erityisjärjestelyt

Keskivaikean tai vaikean lukihäiriön perusteella kokelas voi hakea erityisjärjestelyjä tutkinnon kokeiden suorittamista varten. Ylioppilastutkinnossa, jossa kokelas- ja koemäärät ovat suuria, erityisjärjestelyillä pyritään luomaan kokelaille kohtuulliset ja yhdenmukaiset olot kokeiden suorittamiseksi. Kaikkia yksilöllisiä tarpeita ei kuitenkaan voida ottaa huomioon valtakunnallisessa tutkinnossa.

Kyseeseen tulevia järjestelyjä ovat lukihäiriön vaikeuden ja luonteen mukaan

- lisäaika toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten kokeissa.
- lisäaika äidinkielen, matematiikan ja reaaliaineiden kokeissa
- oikeus suurentaa kirjasinkokoja
- oikeus käyttää suurempaa näyttöä

Lautakunnan tekemä erityisjärjestelypäätös on valitusajan päättymisen jälkeen lautakuntaa ja lukiota sitova, ja siitä voi poiketa ainoastaan kokelaan suostumuksella. Lukion tulee keskustella mahdollisista käytännön järjestelyistä kokelaan kanssa ennen kokeen suorituspäivää.

Erityisjärjestelyjen hakeminen	<p>Erityisjärjestelyjä haetaan sähköisesti lautakunnalta. Kokelas käy tämän läpi yhdessä erityisopettajan kanssa. Lautakunnan lukimääräyksestä on syytä tiedottaa kokelaille jo lukion alussa, jotta kokelaat voivat ryhtyä ajoissa hankkimaan tarvittavia lausuntoja. On kokelaan edun mukaista, että erityisjärjestelyhakemus tehdään silloin, kun kokelas ensimmäisen kerran ilmoittautuu tutkintoon.</p> <p>Ennen erityisjärjestelyjen hakemista ja kokelaan on neuvoteltava tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamismahdollisuuksista lukion erityisopettajan kanssa.</p> <p>Jos kokelaalla ei ole ollut lukioaikana koetilanteissa erityisjärjestelyjä, niiden tarve ylioppilastutkinnon kokeissa tulee ehdottomasti perustella.</p> <p>Opiskelijan on toimitettava kaikki erityisjärjestelyjä koskevat hakemukset kevään tutkinnon osalta 23. marraskuuta ja syksyn tutkinnon osalta viimeistään 23. huhtikuuta.</p> <p>Vireille pantua erityisjärjestelyhakemusta, josta puuttuu lausuntoja tai johon tarvitaan lisätietoja, tulee täydentää ensi tilassa, syksyn tutkinnon osalta viimeistään 20. elokuuta. Myöhässä toimitetut hakemukset tai puutteelliset hakemukset käsitellään normaalisti, mutta erityisjärjestelyt pannaan toimeen aikaisintaan seuraavalla tutkintokerralla. Jos kaikki tarvittavat lausunnot ovat käytettävissä, lukiot voivat lähettää erityisjärjestelyjä koskevia hakemuksia lautakuntaan jo ennen edellä mainittuja määräaikoja. Myöhässä toimitetut hakemukset tai puutteelliset hakemukset, joita on täydennetty mainittujen määräaikojen jälkeen, käsitellään normaalisti, mutta erityisjärjestelyt pannaan toimeen aikaisintaan seuraavalla tutkintokerralla. Jos kaikki tarvittavat lausunnot ovat käytettävissä, lukiot voivat lähettää erityisjärjestelyhakemuksia lautakuntaan jo ennen edellä mainittuja määräaikoja.</p> <p>Erityisjärjestelyjä ei tarvitse erikseen hakea joka kerta kokelaan ilmoittautuessa tutkintoon, jos lukihäiriö on pysynyt ennallaan.</p>
--------------------------------	--

Sairauden, vamman tai puoltolauseen huomioon ottaminen ylioppilastutkinnossa

---

Lue tarkemmat ohjeet YTL:n sivulta.

Sairaudesta tai vammasta kärsivälle kokelaalle voidaan hakemuksesta myöntää erityisjärjestelyjä ylioppilastutkinnon kokeiden suorittamista varten tai sairaus tai vamma voidaan ottaa arvostelussa huomioon lopullista arvosanaa määrättäessä. Kokelaan erityisen vaikeaa elämäntilannetta koskeva selvitys tai puoltolause voidaan ottaa arvostelussa huomioon lopullista arvosanaa määrättäessä.

Koetilanteen erityisjärjestelyt	<p>Tavallisimpia sairauksia ja vammoja ja tilanteita, joiden perusteella ylioppilastutkinnon kokeisiin haetaan erityisjärjestelyjä, ovat erilaiset onnettomuudet, tapaturmat ja äkilliset sairastumiset, kuulovamma (erillinen määräys), näkövamma, CP-vamma, nivel- ja reumasairaudet, mielenterveyshäiriöt ja keskushermoston kehityksen häiriöt.</p> <p>Kyseeseen tulevia järjestelyjä ovat sairauden tai vamman asteen ja luonteen mukaan esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - lisääika kirjallisessa kokeessa (2 tuntia) - erillinen koetila - oikeus suurentaa kirjasinkokoa - oikeus käyttää suurempaa näyttöä ja suurentaa kirjasinkokoa - pistekirjoituksiset tehtävät - näkövammaisille kokelaille tarkoitetut tehtävät tekstitiedostoina USB-muistilla - näkövammaisille kokelaille tarkoitetut korvaavat tehtävät.
---------------------------------	---

Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä ja hankkimaan lääkärinlausuntoa, hänen on neuvoteltava tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamismahdollisuuksista lukion rehtorin tai erityisopettajan kanssa. Erityisopettajalta saat ohjeet tarvittavista lausunnoista.

Sairastuminen

Influenssa on korkeakuumeinen hengitystietulehdus. Epidemia ajoittuu usein kevättalveen. Tautia vastaan on kehitetty rokote, joka suojaa siis vain influenssalta. Tavalliseen nuhakuumeeseen, joka on monin verroin yleisempi, voi siis rokotuksen saatuakin sairastua. Rokotusta ei anneta kananmunalle allergiselle henkilölle. Abiturienteille saattaa olla hyötyä suojarokotuksen ottamisesta. Tarkemmat ohjeet saat terveystieteiden keskukselta. **Jos olet kirjoitusten aikana sairaana, niin hanki lääkärintodistus.** Todistus on hankittava ko. päivänä ja siihen on selkeästi määriteltävä sairauden laatu sekä lääkärin arvio siitä, paljonko se laskee kokelaan suoritustasoa. Pakottavan esteen sattuessa ota **heti** yhteys rehtoriin mahdollisten erityisjärjestelyjen sopimiseksi.

päivälukiolaiset Panu Ruoste, puh. 050 576 8907

aikuislinjalaiset Kimmo Mikkola, puh. 050 523 0709

Koulu varaa koetiloihin särky- yms. lääkkeitä, joten ei ole syytä kärsiä esim. päänsärystä. Rauhoittavia lääkkeitä on syytä käyttää hyvin varoen ja yleensä vain silloin, jos lääkäri on niin määrännyt. Muista erityistoimenpiteitä vaativista toimista on sovittava erikseen rehtorin kanssa. Tarvittaessa myös koulu ja opettajakunta voivat antaa YTL:lle lausuntoja. Näistä on sovittava rehtorin kanssa.

Tulosten jakaminen (päivälukio)

Tulokset tarkistetaan ensin koululla ja sen jälkeen ne siirretään Wilmaan. Ilmoitamme kokelaille Wilmaviestillä ja koulun kotisivuilla, milloin tulokset ovat näkyvissä. Ne, joiden Wilma-tunnukset eivät enää ole voimassa, saavat tulokset postitse kotiosoitteeseen. Tuloksia ei anneta puhelimitse.

Ilmoittautumisen mitätöinti

Ylioppilastutkintolautakunta voi erityisen painavasta syystä mitätöidä kokelaan ilmoittautumisen hakemuksen perusteella. Painaviksi syiksi lautakunta on katsonut esimerkiksi sairauden, ulkomailla tapahtuvan opiskelun tai työskentelyn sekä varusmiespalveluksen aiheuttaman esteen. Hakemukseen on liitettävä todistus esteestä, esimerkiksi lääkärintodistus, josta sairaus ja työkyvyttömyysaika ilmenevät, todistus ulkomailla opiskelusta tai ulkomailla työskentelystä kokeiden aikana tai todistus siitä, että varusmiehelle ei ole myönnetty lomaa tutkintoon osallistumista varten. Opiskelu tai työskentely kotimaassa tai pelkkä varusmiespalvelus ei riitä perusteeksi.

Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnonsuorittamiselle säädettyä aikaa.

Tutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana. Hylätyn pakollisen kokeen saa uusia kaksi kertaa kyseisen kokeen tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.

Vapaamuotoinen mitätöintihakemus tehdään yhdessä rehtorin kanssa, joka toimittaa hakemuksen ylioppilastutkintolautakunnalle.

Ohje palohälytystilanteessa

Kokeet Tennarin lukiosalissa

Tennarissa yleishälytys annetaan keskusradiolla.

- Koe keskeytetään ja salista poistutaan välittömästi varauuskäyntejä käyttäen (katsomosta vastaisella seinustalla).
- Kokoontumispaikka on Tennarin lukiosalin takana. Rehtori antaa ohjeet mahdollisesta siirtymisestä muualle.
- Päälysvaatteet otetaan mukaan mahdollisuuksien mukaan.
- Kokelaiden keskustelu on kielletty koko keskeytyksen ajan.
- Poistuminen tapahtuu valvovien opettajien johdolla.
- Kaikki tietokoneet jäävät pöydille näyttö pimennettynä.
- Keskeytysaika merkitään pöytäkirjaan.
- Palokunnan tarkistettua tilanteen koetta jatketaan rehtorin ohjeiden mukaisesti.
- Kirjoitusten jatkamisajankohta ja selvitys keskeytyksen syystä merkitään pöytäkirjaan.
- Rehtori ottaa yhteyden keskeytyksen päätyttyä ylioppilastutkintolautakuntaan jatkotoimenpiteitä varten.

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKIO

Karstuntie 6
08100 LOHJA
puh. 044 369 1467
www.lukio.lohja.fi

TAULUKKOKIRJA JA LASKIN
YLIOPPILASKIRJOITUKSISSA

TAULUKKOKIRJA

Sallittuja taulukkokirjoja ovat seuraavat:

- MAOL: MAOL-taulukot, Otava sekä vastaava ruotsinnos
- Ranta-Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY

Taulukkokirjassa ei saa olla mitään ylimääräisiä merkintöjä omistajan nimitietojen lisäksi. Mahdolliset taulukkokirjan painovirheet saa kuitenkin korjata.

LASKIN

Sallittuja ovat kaikki funktio-, graafiset ja symboliset laskimet. Kokelaan on tyhjennettävä laskimen muisti (ladatut tiedostot ja ohjelmat) ennen kuin laskin tuodaan tarkastettavaksi. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä.

Laskimen muistin tyhjennysohje on kirjoitettava tämän lomakkeen alareunaan varattuun tilaan.

Kirjoita nimesi ja kokelasnumerosi ja kirjoitettava

aine (MA, MB, FY, KE tai GE) maalarinteipille vedenpitävällä tussilla ja kiinnitä se TAULUKKOKIRJAN ja LASKIMEN KANTEEN oikeaan ylänurkkaan. Tarkista että teippi varmasti pysyy. Maalarinteippiä ja tussin saat toimiston aulasta.

Toimita taulukkokirja ja laskin yhdessä lomakkeen kanssa toimistoon tarkastettavaksi KAKSI VUOROKAUTTA ennen koetta.

Kokelaalla saa olla kokeessa useampia laskimia tai taulukkokirjoja.

Epäselvissä tapauksissa laskin hylätään.

HUOM!

Laskimen kansitekstit on teipattava peittoon!

Jos laskimessa on irrallinen kansi jossa tekstiä – jätä kansi itsellesi kotiin.

Huolehdi, että laskimesi on ladattu ja akku täynnä, ennen tarkistukseen toimittamista!

Leikkaa tästä.

Kokelaan nimi	Kokelasnumero
Laskimen merkki	Laskimen malli
Laskimen muistin tyhjennysohje (katso laskimen käyttöohjeesta ja kirjoita tai liitä kopio ohjeesta tähän).	